

Ormgården

Kartering av gravfält, vägbank och hålväg samt en nypåträffad husgrund

Arkeologisk förundersökning

Fornlämning L2013:3127, L2013:3130, L2014:9751 och L2021:2427

Rydboholm 2:1

Östra Ryd socken

Österåkers kommun

Stockholms län

Uppland

Lisa Hartzell



Ormgården

Kartering av gravfält, vägbank och hålväg samt en nypåträffad husgrund

Arkeologisk förundersökning

Fornlämning L2013:3127, L2013:3130, L2014:9751 och L2021:2427

Rydboholm 2:1

Östra Ryd socken

Österåkers kommun

Stockholms län

Uppland

Lisa Hartzell



Denna rapport har framställts av ett företag
vars miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001
av Svensk Certifiering Norden AB.

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2021

Samtliga foton av Lisa Hartzell.

Omslag: Grav A200 från sydväst.

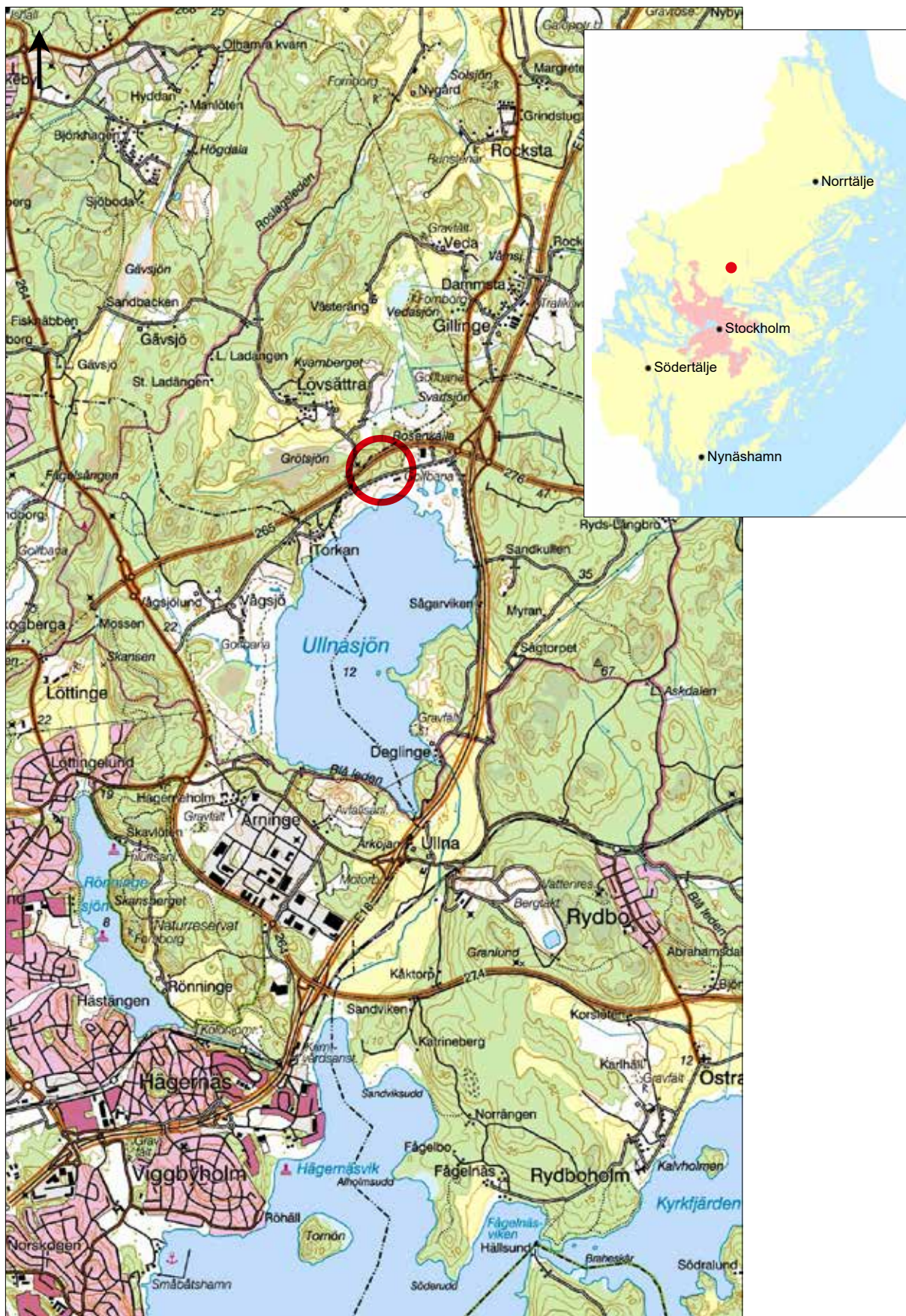
Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Publik Licens 4.0 (CC BY)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Lantmäteriets kartor omfattas inte av ovanstående licensiering.
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande 944849.

ISBN 978-91-7453-986-8

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Topografi och fornlämningsmiljö.	6
Natur och topografi	6
Fornlämningsmiljö	7
Tidigare undersökningar.	8
Målsättning	8
Metod och genomförande	8
Undersökningsresultat	10
Gravfält L2014:9751.	10
<i>Kartering</i>	10
<i>Schakt och grävenheter</i>	12
<i>Skador</i>	13
Vägbank L2013:3127	14
<i>Kartering</i>	14
Hälväg L2013:3130.	16
<i>Kartering</i>	16
Nypåträffad husgrund L2021:2427	17
Tolkning och utvärdering	19
Referenser	19
Litteratur	19
Kart- och arkivmaterial.	19
Otryckta källor	19
Tekniska och administrativa uppgifter	20
Bilagor	21
Bilaga 1. Schakttabell	21
Bilaga 2. Grävenheter	22
Bilaga 3. Anläggningstabell.	23



Figur 1. Förundersökningsområdet markerat med en röd ring. Utdrag ur Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Under perioden mars–juni 2021 utförde Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte vid Ormgården, inom fastigheten Rydboholm 2:1, Östra Ryd socken, Uppland. Förundersökningen omfattade kartering av vägbanken L2013:3127 samt kartering av gravar på gravfältet L2014:9751 och schaktning i gravfältets begränsning. Även hålvägen L2013:3130, delvis belägen inom förundersökningsområdet, karterades. Karteringen av vägbanken och hålvägen har resulterat i en mer korrekt sträckning hos dessa i Kulturmiljöregistret (KMR). Karteringen av gravarna och schaktningen i anslutning till gravfältet har i stort bekräftat den tidigare utbredningen för gravfältet i KMR, dock har en mindre justering gjorts i gravfältets sydvästra del. Dessutom mättes ytterligare en del av gravfältet in, som skurits av från resten av gravfältet vid vägbyggen under 1900-talet. Under fältarbetet påträffades även en husgrund, som har registrerats som en övrig kulturhistorisk lämning (L2021:2427).

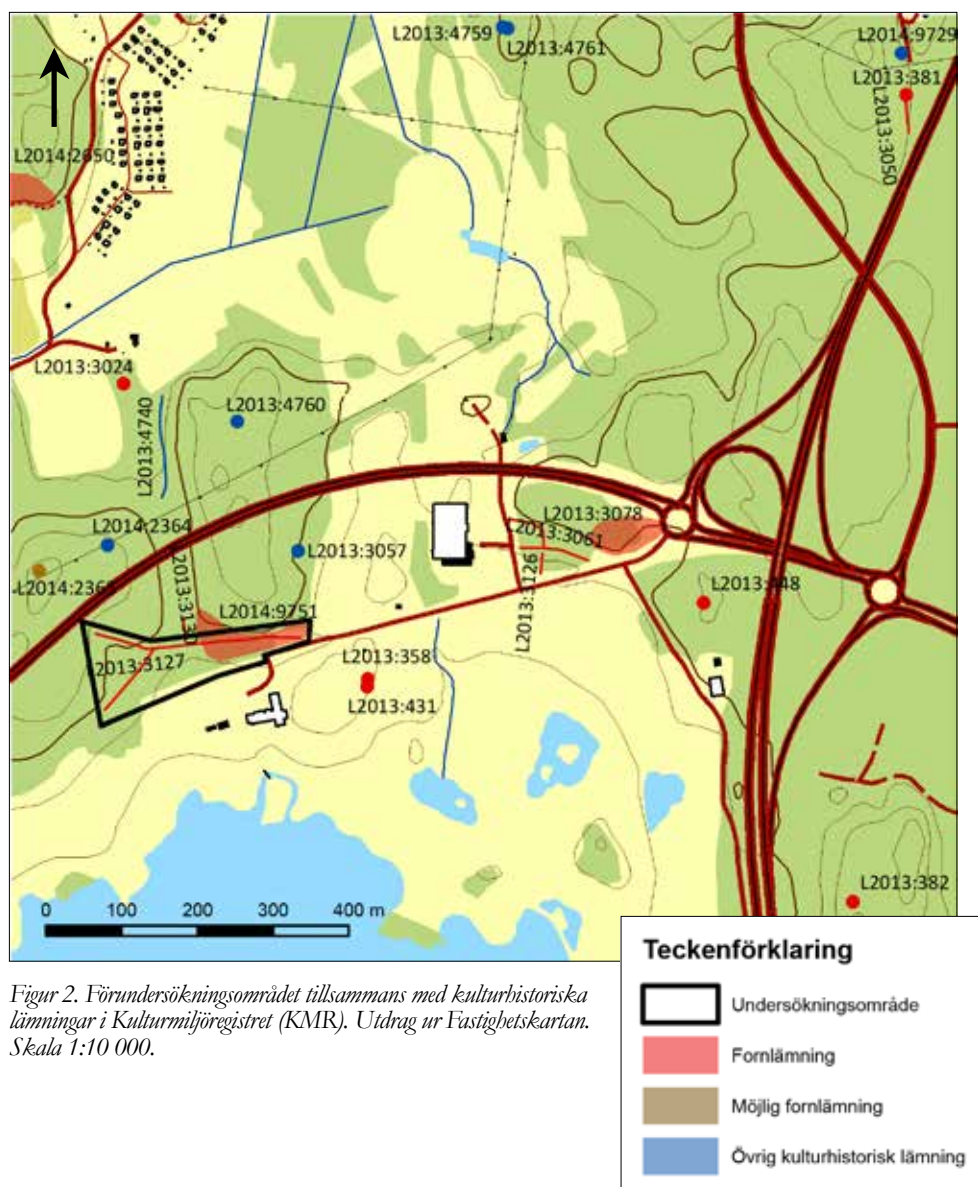
Inledning

Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) har genomfört en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte vid Ormgården, inom fastigheten Rydboholm 2:1, Östra Ryd socken, Uppland, under tre dagar i mars och april samt en dag i juni 2021. Fornlämningarna som berördes av förundersökningen var gravfältet L2014:9751 och vägbanken L2013:3127. Strax norr om förundersökningsområdet låg hålvägen L2013:3130. Anledningen till förundersökningen var att Ullna Golf AB planerar att bygga om sin driving range i anslutning till den befintliga golfbanan samt bygga ny parkering. Länsstyrelsen i Stockholms län utsåg KM till undersökare genom direktval (dnr 431-54537-2020). Ullna Golf AB bekostade förundersökningen. Projektledare var Lisa Hartzell som också har författat denna rapport.

Topografi och fornlämningsmiljö

Natur och topografi

Förundersökningsområdet var 20 373 m² stort och huvudsakligen beläget i svag sydsluttning på en blandskogsbevuxen moränhöjd, cirka 20 meter över havet och strax söder om Norrortsleden. Förundersökningsområdet avgränsades i söder av en vägbank för Roslagsvägen, som idag är tagen ur bruk väster om infarten till Ullna Golf. En mindre del av området, längs denna väg, utgjordes av igenväxande hag- eller åkermark. Söder och öster om området ligger golfbana, parkering och byggnader tillhörande Ullna Golf. Söder om golfbanan, cirka 200 meter från gravfältet, tar Ullnasjön vid.



Figur 2. Förundersökningsområdet tillsammans med kulturhistoriska lämningar i Kulturmiljöregistret (KMR). Utdrag ur Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Fornlämningsmiljö

Platsen där golfanläggningen idag ligger heter Ormgården och har gammalt ursprung. Gården nämns första gången 1492 i de skriftliga källorna. Ormgården har legat under Rydboholm sedan 1500-talets mitt, då Per Brahe bytte till sig gården. Rydboholm ägdes av Vasaätten från slutet av 1400-talet och Gustaf Eriksson Vasa vistades där under 1520-talet. År 1530 var Rydboholm en av huvudgårdarna för Gustav Vasas syster Margareta, och ärvdes sedan av hennes son Per Brahe (Jansson:248f). Ormgården kan ha etablerats under yngre järnålder och gravfältet L2014:9751 var sannolikt gårdens gravfält. Ullnasjön hette Ormgårdssjön fram till 1907, vilket är en indikation om gårdens betydelse i bygden. Ormgården stod kvar in på 1900-talets andra hälft.

Fornlämningarna i omgivningen är främst från järnålder och historisk tid (figur 2, tabell 1). De närmast belägna lämningarna är registrerade som två rektangulära stensättningar, L2013:358 och L2013:431, cirka 100 meter sydöst om gravfältet L2014:9751. Dessa besöktes i fält och bedömdes snarare utgöra två husgrunder, vilket även framfördes vid en utredning 1995 (Backe & Sundberg 1995:18). Cirka 600 meter från förundersökningsområdet finns ett gravfält och i närheten finns ytterligare två friliggande stensättningar och en hög. I närområdet finns också ett vägmärke, en stensträng, ytterligare två vägbankar varav en är del av samma häradsväg som L2013:3127 samt en husgrund efter torpet Rosenkälla.

De övriga kulturhistoriska lämningarna i närområdet utgörs av tre skåren/jaktvärn, en minnessten, en vägbank, en källargrund och ett gränsröse.

Tabell 1. Lämningar som är markerade i figur 2. Från norr till söder.

Lämningsnr	Typ	Antikvarisk bedömning
L2013:4759	Skåre/Jaktvärn	Övrig kulturhistorisk lämning
L2013:4761	Skåre/Jaktvärn	Övrig kulturhistorisk lämning
L2014:9729	Minnesmärke (minnessten)	Övrig kulturhistorisk lämning
L2013:381	Vägmärke (milstolpe)	Fornlämning
L2013:3050	Färdväg (vägbank)	Fornlämning
L2014:2650	Gravfält (två högar, ca 75 runda stensättningar, en kvadratisk stensättning, två rektangulära stensättningar)	Fornlämning
L2013:3024	Hög	Fornlämning
L2013:4740	Färdväg (vägbank)	Övrig kulturhistorisk lämning
L2013:4760	Skåre/Jaktvärn	Övrig kulturhistorisk lämning
L2014:2364	Fornlämningsliknande lämning (stensättningsliknande lämning)	Möjlig fornlämning
L2013:3057	Husgrund, historisk tid (källargrund)	Övrig kulturhistorisk lämning
L2013:3078	Husgrund, historisk tid (torpet Rosenkälla, krog- och skjutslämning)	Fornlämning
L2013:3061	Färdväg (vägbank)	Fornlämning
L2013:3126	Hägnad (stensträng)	Fornlämning
L2014:2365	Gränsmärke (gränsröse)	Övrig kulturhistorisk lämning
L2013:448	Stensättning (rund)	Fornlämning
L2013:3130	Färdväg (hålväg)	Fornlämning
L2013:3127	Färdväg (vägbank)	Fornlämning
L2014:9751	Gravfält (ca 30 runda och ca 15 rektangulära stensättningar)	Fornlämning
L2013:358	Stensättning (rektangulär)	Fornlämning
L2013:431	Stensättning (rektangulär)	Fornlämning
L2013:382	Stensättning (rund)	Fornlämning

Tidigare undersökningar

Gravfältet L2014:9751 (RAÄ Östra Ryd 117:1) delundersöktes av Erik Floderus 1928 i samband med vägförbättringsarbeten på dåvarande Norrtäljevägen, nuvarande Roslagsvägen. Sexton gravar berördes av vägarbetet, varav fjorton kunde undersökas (figur 8). Flera gravar hade skadats i samband med att vägen drogs över gravfältets sydöstra del. Gravarna utgjordes av runda och rektangulära stensättningar, jordblandade rösen och högar samt en brandgrop. Fem av gravarna kunde konstateras vara brandgravar och fyra var skelettgravar. Fyndmaterialet utgjordes av brända ben, keramik, nitar, pärlor, en tors-hammarring, en kniv och ett skifferbryne med mera (ATA dnr 2300/28). Fynden daterade gravarna till yngre järnålder (Nordström 1980).

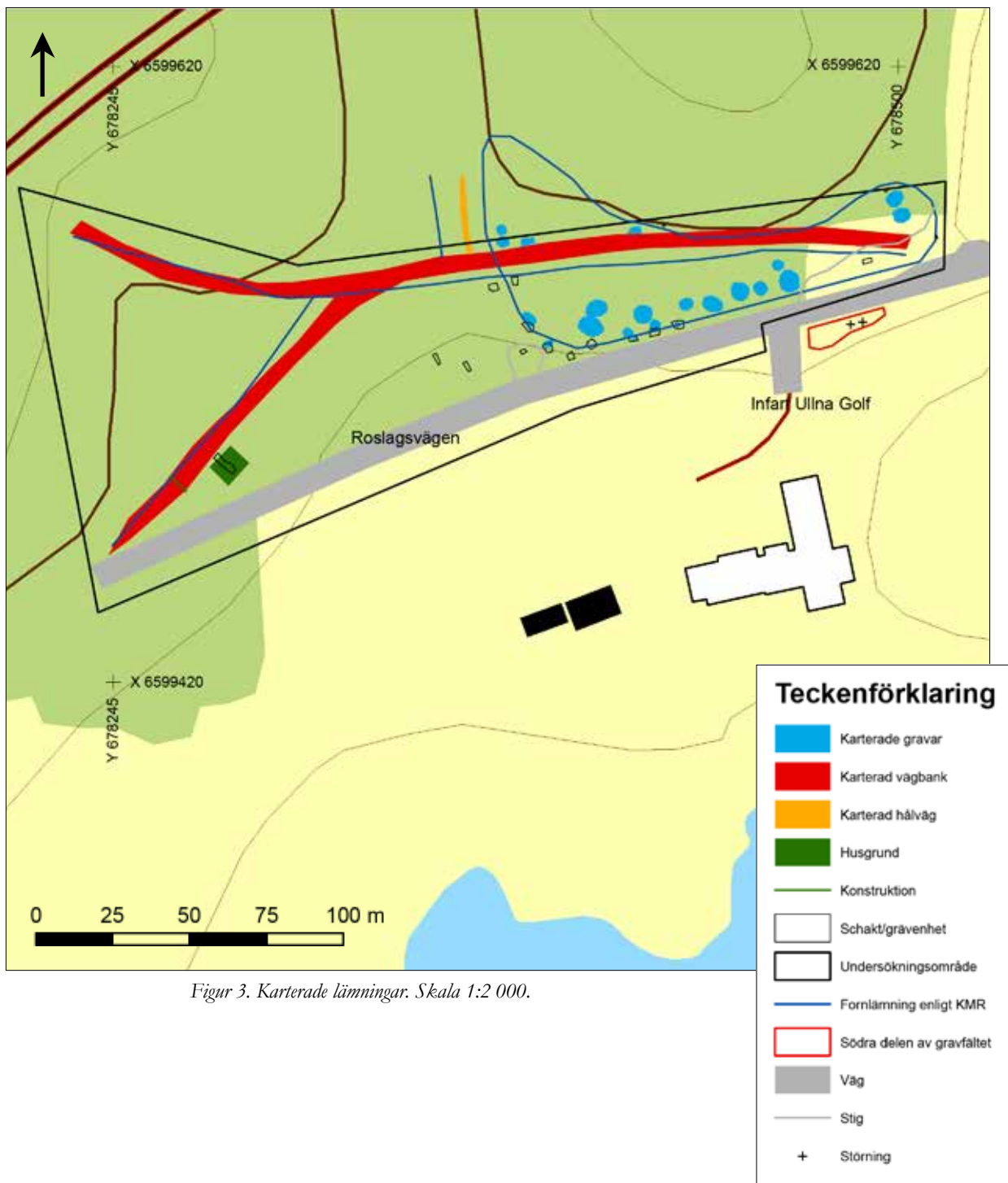
Inför anläggandet av Norrortsleden gjordes en arkeologisk utredning som bland annat omfattade området runt Ormgården (Backe & Sundberg 1995). Ytterligare en arkeologisk utredning genomfördes i området 2007, varvid bland annat vägbanken L2013:3127 och hålvägen L2013:3130 påträffades (Hed Jakobsson 2007).

Målsättning

Förundersökningens syfte var att ta fram besluts- och planeringsunderlag genom att avgränsa fornlämningen, det vill säga fastställa fornlämningens utbredning inom arbetsområdet.

Metod och genomförande

Avgränsandet av de berörda fornlämningarna gjordes dels genom kartering, dels genom schaktning av osäkra anläggningar i gravfältets begränsning inom förundersökningsområdet. Enstaka schakt lades också strax utanför gravfältets begränsning inom förundersökningsområdet. Dessutom undersöktes ett fåtal grävnheter för hand vid ett tillfälle då grävmaskinen inte var tillgänglig. Då syftet med förundersökningen var att avgränsa fornlämningen karterades endast gravar nära gravfältets begränsning inom eller strax utanför förundersökningsområdet. Karteringen av vägbanken L2013:3127, hålvägen L2013:3130 och enskilda gravar inom gravfältet L2014:9751 utfördes genom inmätning med RTK-GPS samt dokumentation med foto och beskrivning i text. I samband med kartering av fornlämningarna mättes även topografiska objekt, såsom vägar och diken, in. Precisionen hos mätningarna varierade mellan under 0,05 meter, i förundersökningsområdets södra delar, till omkring 1 meter i skogsmarken. Nypåträffade anläggningar mättes också in och dokumenterades. Inga analyser gjordes då de enligt Länsstyrelsens förfrågningsunderlag inte bedömdes vara motiverade. Inga fynd påträffades.



Figur 3. Karterade lämningar. Skala 1:2 000.

Undersökningsresultat

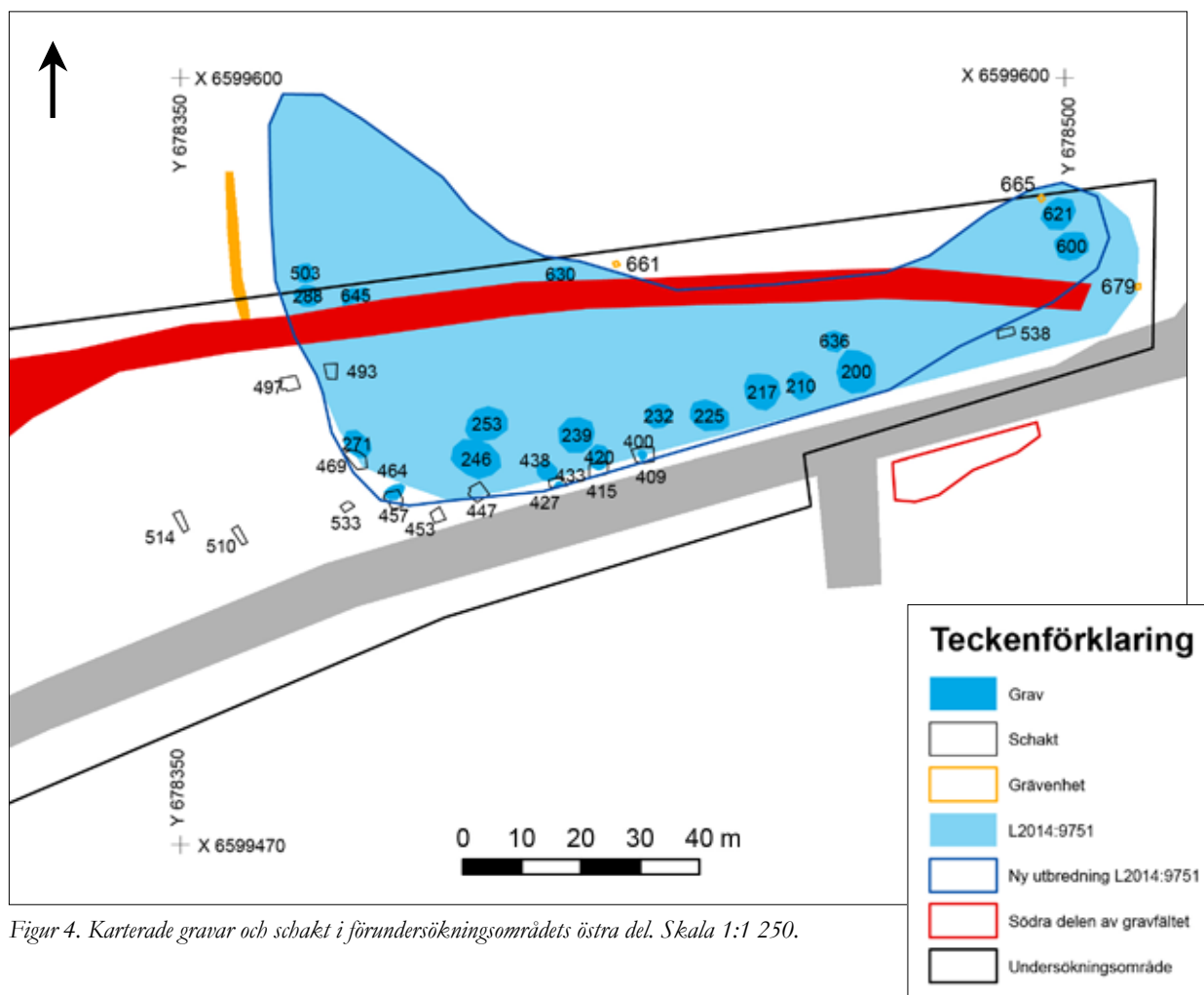
Gravfält L2014:9751

Kartering

Inom gravfältet mättes 21 gravar in (figur 3–4). Dessa var de gravar som påträffades i närheten av gravfältets begränsning innanför eller strax utanför förundersökningsområdet. Sex av de karterade gravarna framkom eller bekräftades vid schaktning. De inmätta gravarna utgjordes huvudsakligen av runda eller rundade stensättningar, cirka 1,5–8 meter i diameter (figur 5–7).

Enstaka gravar tolkades som rektangulära. Flera av gravarna hade en delvis otydlig form, som inte kunde klarläggas eftersom de inte schaktades fram i sin helhet. Utifrån placeringen av två gravar, A271 och A464, i gravfältets sydvästra del, har fornlämningens geometri i KMR redigerats något så att båda dessa gravar helt ingår i gravfältet. Dessutom har utbredningen i öster justerats så att fornlämningens gräns ligger närmare de konstaterade gravarna (figur 4).

Flertalet av de karterade gravarna, samt den karterade vägbanken, stämmer väl överens med gravar som karterades av Floderus 1928 (figur 8). De gravar som undersöktes 1928 var Floderus nummer 42, 43, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55 och 56. Nummer 46 var ett odlingsröse (ATA dnr 2300/28). Att grav nummer 40 och 41 inte identifierades i fält vid den aktuella förundersökningen beror sannolikt på att inga schakt lades där.



Figur 4. Karterade gravar och schakt i förundersökningsområdets östra del. Skala 1:1 250.



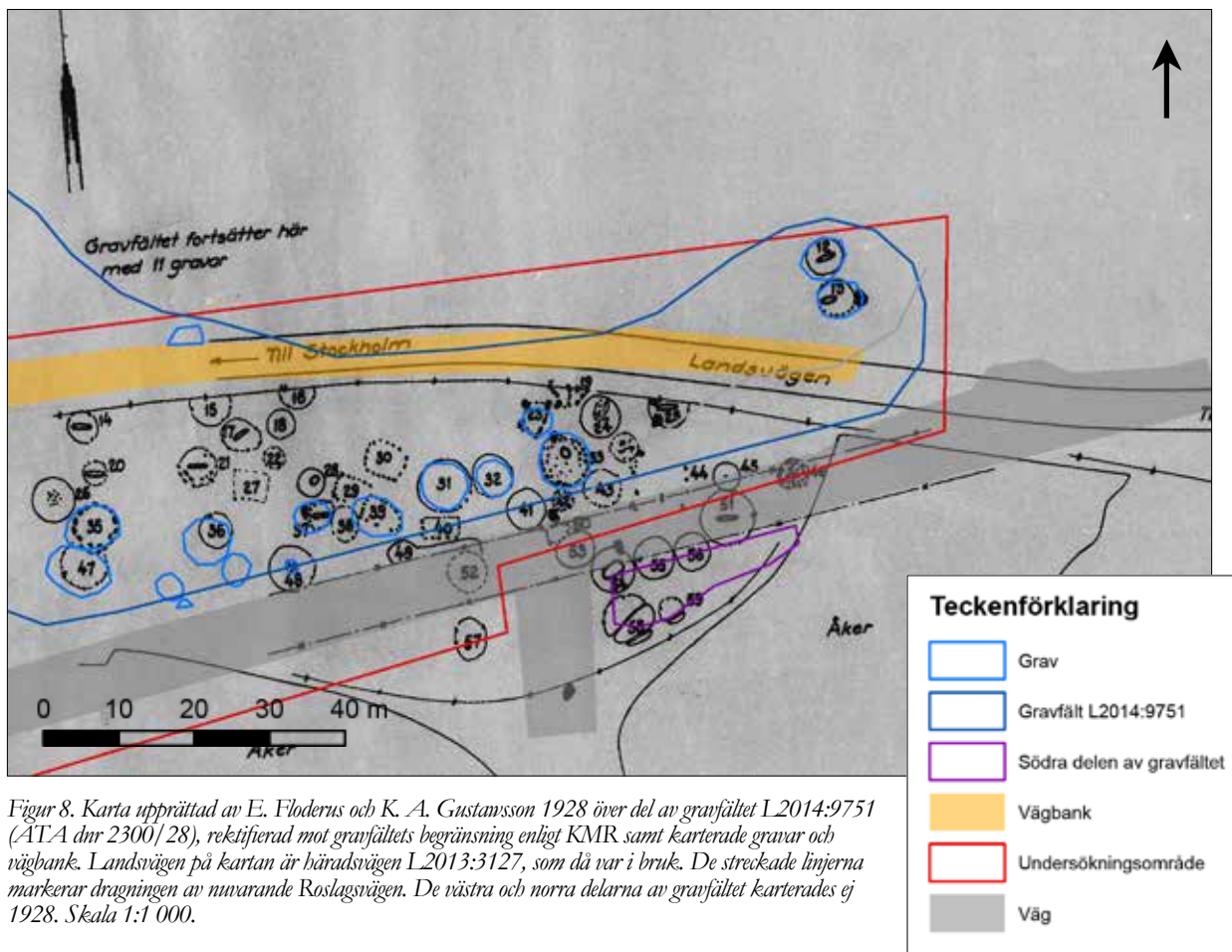
Figur 5. Grav A200 från väster.



Figur 6. Grav A400 från söder.



*Figur 7. Grav A464 från syd-
väst.*



Figur 8. Karta upprättad av E. Floderus och K. A. Gustavsson 1928 över del av gravfältet L2014:9751 (ATA nr 2300/28), rektifierad mot gravfältets begränsning enligt KMR samt karterade gravar och vägbank. Landsvägen på kartan är häradsvägen L2013:3127, som då var i bruk. De streckade linjerna markerar dragningen av nuvarande Roslagsvägen. De västra och norra delarna av gravfältet karterades ej 1928. Skala 1:1 000.

Schakt och grävnheter

Tretton schakt om totalt 70,47 m² togs upp i eller i närheten av gravfältet (figur 4). I fem av dessa påträffades gravar. Inga andra anläggningar påträffades. Schakten lades huvudsakligen i de västra och södra delarna av gravfältet, eftersom gravarna låg tätast i dessa delar. Det var också längs med Roslagsvägens sträckning som möjligheten att hitta tidigare okända gravar bedömdes vara störst. Två av schakten, schakt 510 och 514, placerades i den igenväxande åkermarken cirka 25 meter väster om gravfältet. Inga anläggningar påträffades där.

Ett schakt, schakt 533, placerades i en upphöjning i marken direkt väster om gravfältets sydvästra begränsning. Upphöjningen innehöll glest placerade stenar och block och var cirka 0,5 meter hög. Inom schaktet påträffades inga synliga konstruktioner. Formationen tolkas som en naturlig utlöpare av moränhöjden där gravfältet är beläget.

Schakten kompletterades med tre handgrävda grävnheter, cirka 1 × 1 meter stora, i gravfältets och förundersökningsområdets norra och östra delar (figur 4). Två av dessa (G661 och G665) placerades inom vad som bedömdes som möjliga gravar, men inga fynd eller annan indikation om fornlämning påträffades inom dessa. En grävnheter (G679) placerades på en plan yta vid gravfältets östra begränsning. I denna grävnheter påträffades endast en störning i form av moderna fyllnadsmassor.

Skador

En grav, A433, som framkom direkt intill Roslagsvägen, var skadad av vägen. Anläggningen tolkas som en firsidig stensättning, vars norra hörn var det enda som återstod (figur 9). Längs diket utmed Roslagsvägen syntes även stenar i dikeskanten på flera ställen, vilka kan utgöra rester av skadade gravar.

Vid karteringen mättes även ett cirka 25×8 meter stort område in direkt söder om Roslagsvägen och utanför förundersökningsområdet (figur 3, 4 och 8). Detta bedöms ha varit en del av gravfältet som kvarligger efter att Roslagsvägen dragits genom forn lämningen. Denna södra del har dock inte varit registrerad som forn lämning i KMR och dess föregångare, och har därför troligen utsatts för en del skador.

Vid fältarbetet kunde inga tydliga gravar identifieras, däremot förekom stenar och block i ytan, vilka kan vara rester av skadade gravar (figur 10). Två mindre betongfundament för stolpar fanns också inom detta område. Utifrån Floderus gravfältskarta från 1928 (figur 8) kan minst två gravar, 58 och 59, ha funnits kvar inom detta område. En tredje grav, 57, har troligen förstörts vid anläggandet av infartsvägen till golfklubben.



Figur 9. Den skadade gravan A433 från söder.



Figur 10. Den södra delen av gravfältet från sydöst.

Vägbank L2013:3127

Kartering

Vägbanken mättes in som en polygon för att få en så korrekt form som möjligt. Vägbanken, som löper i öst–västlig riktning genom förundersökningsområdet, var väl synlig, cirka 5–7 meter bred och nyttjas idag som gångstig (figur 11). I väster delar sig vägbanken och har en cirka 100 meter lång utlöpare åt sydväst. I denna del var vägbanken markant högre, upp emot 1,5 meter hög, men även mer fragmentarisk då den delvis tycks ha grävts ur (figur 12–13). På den norra sidan av den sydvästra delen löper ett dike. En konstruktion, A530, var anlagd under vägbanken, troligen för att leda bort dagvatten från diket (figur 14).



Figur 11. Vägbanken L2013:3127 från väster.



Figur 12. Den sydvästra delen av vägbanken L2013:3127 från norr.



Figur 13. Den sydvästra delen av vägbanken L2013:3127 från sydväst.



Figur 14. Konstruktion A530 från nordväst.

Hålväg L2013:3130

Kartering

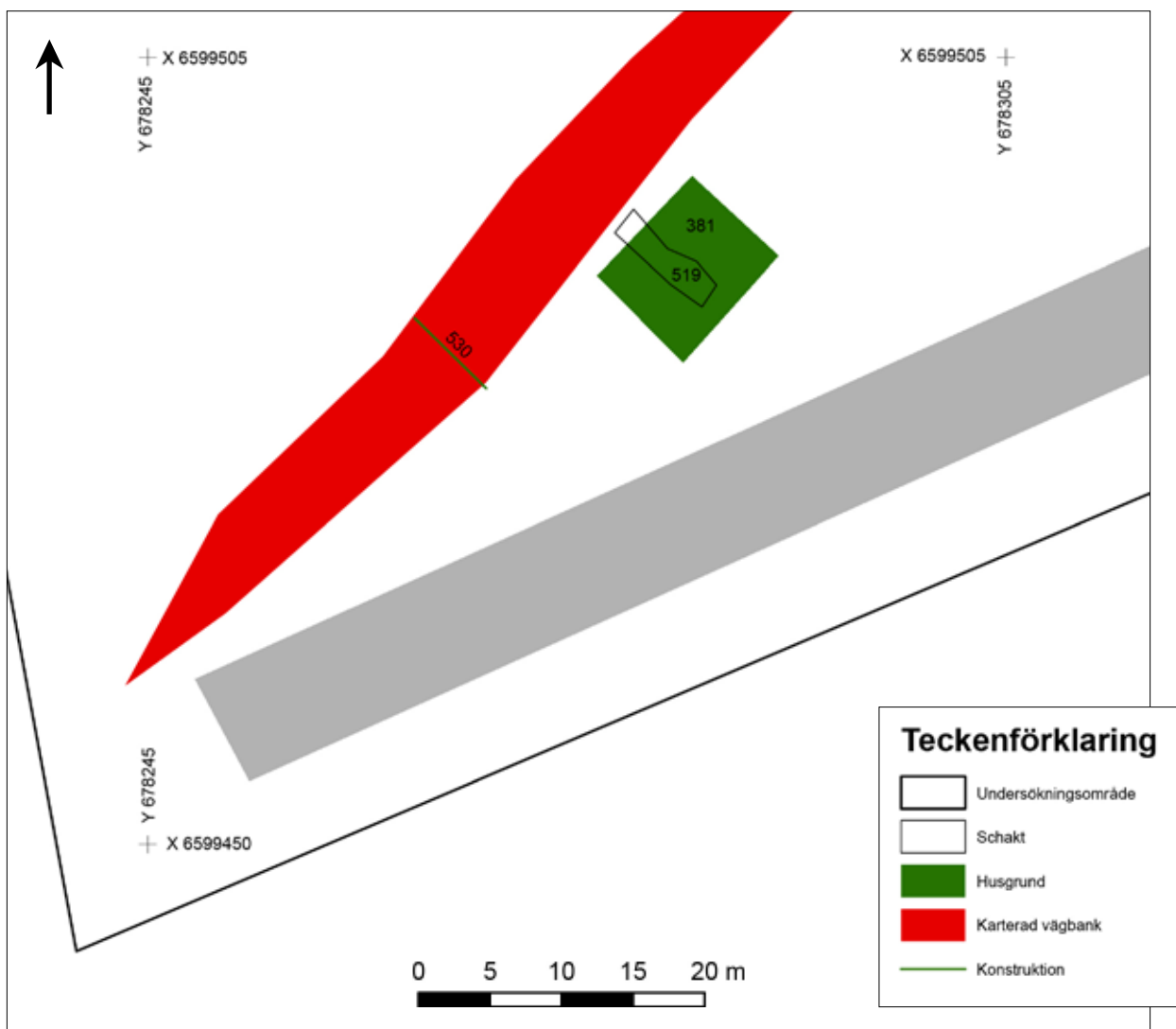
Hålvägen mättes in som en polygon för att få en så korrekt form som möjligt. Den var cirka 25 meter lång, 1,5–2,0 meter bred och 0,2–0,4 meter djup. I sin södra del anslöt den till eller skars av gamla häradsvägen L2013:3127.



Figur 15. Hålvägen L2013:3130 från söder.

Nypåträffad husgrund L2021:2427

Vid karteringen av vägbanken L2013:3127 påträffades en möjlig husgrund, A381, som framträdde i terrängen som en uppbyggd, rektangulär och plan yta, cirka 7 × 10 meter stor i nordöst–sydvästlig riktning (figur 16–17). Ett 15,67 m² stort schakt, schakt 519, placerades i anläggningen. Inom schaktet framkom en ställvis tät packning av 0,1–0,6 meter stora stenar (figur 18). Syllstensraderna var uppbyggda av 0,4–0,6 meter stora stenar. Inget spisiröse påträffades. Inga fynd framkom, ej heller kol eller tegel. Anläggningen tolkas som en husgrund och har registrerats i KMR som L2021:2427. Då den var välbevarad härrör den troligen från historisk tid. Dess läge stämmer dock inte med någon byggnad på historiska kartor såsom arealavmätningsskarta från 1708 (01-ÖSY-5), arealavmätningsskarta från 1807 (01-ÖSY-20), häradsekonomska kartan från 1901–1906 (Angarn J112-75-5) eller ekonomiska kartan från 1952 (Arninge J133-10I9g72).



Figur 16. Schakt och anläggningar i förundersökningsområdets västra del. Skala 1:500.



Figur 17. Husgrunden A381 från sydväst.



Figur 18. Schakt 519 i husgrunden A381 från nordväst.

Tolkning och utvärdering

Den arkeologiska förundersökningen har utförts i enlighet med undersökningsplanen och Länsstyrelsens beslut. Påträffandet av husgrunden L2021:2427 var oväntat, men en dokumentation av denna kunde genomföras inom det planerade fältarbetet. Förundersökningsområdet rymmer lämningar från både järnålder och historisk tid. Genom karteringen har mer korrekta geometrier för vägbanken L2013:3127 och hålvägen L2013:3130 kunnat registreras i KMR. Karteringen av gravar har gjort att en mer korrekt geometri har registrerats även för gravfältet L2014:9751. Även skador på gravfältet har registrerats.

Referenser

Litteratur

- Backe, M. & Sundberg, A. 1995. *Norrortsleden. Delsträckan Karby–Rosenkälla*. Arkeologisk utredning inför den planerade vägsträckan mellan Karby, Täby socken och kommun, och Rosenkälla. Östra Ryds socken. Österåkers kommun. Uppland. Stockholms läns museum rapport 1995:10.
- Hed Jakobsson, A. 2007. *Rosenkälla i Österåker*. Arkeologisk utredning och kulturmiljöbeskrivning för MKB. Rapporter från Arkeologikonsult 2007:2146.
- Nordström, A. 1980. *Kring Trälhavet. 4 000 år i Vaxholm*. Stockholm.

Kart- och arkivmaterial

Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA)

Floderus, E. *Redogörelse för utgrävning av forngravar vid Ormgården, Östra Ryd socken, Uppland*. Dnr 2300/28. Ritningsnr UP2711 F.

Historiska museets katalog (SHM)

Gravfynd, jåa. Up. Danderyds skpl. Östra Ryd s:n. Ormgården. Inv. nr 18776.

Kulturmiljöregistret (KMR)

<http://www.raa.se/fornsoke/>

Lantmäteristyrelsens arkiv

Arealavmätning 1708, 01-ÖSY-5

Arealavmätning 1807, 01-ÖSY-20

Ortnamsregistret. Institutet för språk och folkminnen

<http://www.isof.se/sprak/namn/ortnamn/ortnamnsregistret.html>

Rikets allmänna kartverks arkiv

Häradsekonomska kartan 1901–1906, Angarn J112-75-5

Ekonomiska kartan 1952, Arninge J133-10I9g72

Otryckta källor

Jansson, B. *By- och gårdsbeskrivningar till Bro-Väto skeppslag, Danderyds skeppslag, Frötuna-Länna skeppslag, Ryds skeppslag, Väddö-Häverö skeppslag och Åkers skeppslag i Roslagen under medeltid och 1500-tal. Det medeltida Sverige*. Opublicerad avhandling.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projektnr:</i>	KM21001
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-54537-2020, 2021-01-15
<i>Typ av undersökning:</i>	Arkeologisk förundersökning
<i>Undersökningsperiod:</i>	29 mars, 13–14 april och 30 juni 2021
<i>Personal:</i>	Lisa Hartzell (projektledare) Andrea Olausson
<i>Landskap:</i>	Uppland
<i>Län:</i>	Stockholm
<i>Kommun:</i>	Österåker
<i>Socken:</i>	Östra Ryd
<i>Fastighet:</i>	Rydboholm 2:1
<i>Fornlämning:</i>	L2013:3127, L2013:3130, L2014:9751 och L2021:2427
<i>Fastighetskarta:</i>	10I 9G Arninge
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM
<i>Koordinater:</i>	Y678214/X6599442
<i>Höjdsystem:</i>	RH 2000
<i>Inmätningssystem:</i>	RTK-GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Inga dokumentationshandlingar utöver denna rapport.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd påträffades.

Bilaga 1. Schakttabell

Schakt	Area (m ²)	Djup (m)	Beskrivning
409	8,44	0,05–0,10	Beläget i sydösts lutning. Anläggningar: Grav A400. Undergrund av morän.
415	6,88	0,05–0,30	Beläget i sydösts lutning. Anläggningar: Grav A420. Undergrund av morän.
427	3,87	0,05–0,10	Beläget i sydösts lutning. Anläggningar: Grav A433 och A438. Undergrund av morän.
447	7,11	0,05–0,20	Berg i dagen i den östra delen. 0,2–0,4 m stora stenar förekom glest i schaktet. Inga anläggningar. Undergrund av morän.
453	4,15	0,10–0,30	Beläget i en sänka. Inga anläggningar. Undergrund av brun lera.
457	7,23	0,10	Beläget i söderslutning. Anläggningar: Grav A464. Undergrund av morän i den norra delen och brun lera i den södra.
469	7,91	0,05–0,10	Beläget i svag västslutning. Anläggningar: Grav A271. Undergrund av morän.
493	4,86	0,25–0,30	Undergrund av morän. Inga anläggningar.
497	6,46	0,20–0,30	Undergrund av morän. Inga anläggningar.
510	3,47	0,40	Undergrund av ljusbrun lera. Inga anläggningar.
514	3,97	0,40–0,50	Undergrund av ljusbrun lera. Inga anläggningar.
519	15,7	0,05–0,20	Schakt i A381. Undergrund av morän.
533	2,36	0,10–0,30	Glest placerade stenar, 0,15–0,45 m stora. Inga anläggningar. Undergrund av brun lera.
538	3,76	0,10–0,20	Enstaka stenar förekom, 0,4–0,5 m stora. Inga anläggningar. Undergrund av brun siltig lera.

Bilaga 2. Grävenheter

Grävenhet	Storlek (m)	Djup (m)	Beskrivning
661	0,8×0,8	0,18	Matjorden innehöll enstaka stenar, 0,05–0,10 m stora. Undergrund av morän. Inga fynd eller anläggningar.
665	1×1	0,20	Matjorden innehöll enstaka stenar, 0,05–0,10 m stora. Undergrund av morän. Inga fynd eller anläggningar.
679	1×1	0,30	Innehöll endast moderna fyllnadsmassor till minst 0,3 m djup.

Bilaga 3. Anläggningstabell

Anl	Typ	Längd (m)	Bredd (m)	Höjd (m)	Beskrivning
200	Grav	7	6	0,5	Rundstensättning. Tydlig kantkedja med 0,30–0,80 m stora stenar. Fördjupning i mitten. Bevuxen med tallar.
210	Grav	5	5	0,3	Rundstensättning. Bevuxen med enar.
217	Grav	6	6	0,3	Rundstensättning.
225	Grav	7	5	0,4	Rundadstensättning med tydlig kantkedja i den östra delen. Något otydlig form i övrigt. Stenstorlek i kantkedjan 0,20–0,55 m.
232	Grav	5	4	0,4	Rundstensättning.
239	Grav	6	6	0,2	Rundstensättning.
246	Grav	8	6	0,4	Oval (?)stensättning. Tangerar A253.
253	Grav	7	6	0,7	Rundstensättning eller hög med stora block. Möjlig mittblocksgrav. Blockens storlek ca 0,5–1,0 m. Rotvälta i graven. Tangerar A246.
260	Utgår	8	6	0,5	Ansamling av glest placerade stenar och block. Tolkas som en naturlig utlöpare av moränhöjden. Troligen har stenar och jordmassor även lagts upp. Inom schakt 533 påträffades 0,15–0,45 m stora stenar glest placerade i brun lera. Bevuxen med gräs och nyponsnår.
271	Grav	5,5	3,5	0,2	Oval (?)stensättning. Otydlig form i den nordöstra delen. Bevuxen med nyponsnår.
279	Hålväg	25	2	0,4	Hålväg L2013:3130. Ca 25 m lång, 1,5–2,0 m bred och 0,2–0,4 m djup. Ansluter till eller klipps av i söder av gamla häradsvägen L2013:3127.
288	Grav	4	4	0,3	Rundstensättning.
295	Vägbank	7	270	1,5	Vägbank L2013:3127, efter gamla häradsvägen Stockholm-Åkers bro-Roslags kulla. Ca 270 m lång och 5–7 m bred. 0,5–1,5 m hög. Löper i öst-västlig riktning delvis genom gravfältet. Delar sig i väster, där den sydvästliga delen (ca 110 m lång) viker av mot nuvarande Roslagsvägen. Tydlig vägbank som är mer fragmentarisk i den sydvästra delen men också högst där. En skogsstig löper idag på vägbanken och följer sträckningen mot nordväst.
381	Husgrund	10	7	0,5	Husgrund, 0,2–0,5 m hög. Plan yta. Nivåskillnaden mot omgivande mark är störst i nordväst. Belägen i sydväst-nordostlig riktning intill vägbanken L2013:3027. Syllstensraderna uppbyggda av 0,4–0,6 m stora stenar. Inom schakt 519 framkom 0,10–0,60 m stora stenar, ställvis tätt packade. Inom anläggningen förekommer även enstaka block om ca 1 m. Inga fynd, tegel eller kol påträffades. Bevuxen med enstaka tall, asp och ek samt mindre ek och gran.
400	Grav	1,8	1,4	0,2	Rundadstensättning. Packning av 0,2–0,4 m stora stenar. Belägen i söderslutning.
420	Grav	4	4	0,6	Rundstensättning med mittblock. Delvis tydlig kantkedja. I den sydvästra delen en 1,50×0,75 m stor, flat sten. Mittblocket 1,2×1,1 m stort. Övriga stenar ca 0,5 m.
433	Grav	1,5	1,5	0,1	Troligen rektangulärstensättning, minst 1,5×1,5 m stor, skadad av vägbygge. Stenrad i rät vinkel, bestående av 0,3–0,4 m stora stenar. Ingen stenpackning innanför dessa.
438	Grav	4	3	0,6	Rundadstensättning. Stenarnas storlek 0,3–1,4 m.
464	Grav	4	4	1	Möjlig grav med otydlig form i norr, där den var täckt av växtlighet. Ett möjligt mittblock var 1,4 m stort, övriga stenar/block 0,2–0,7 m stora.
503	Grav	3	3	0,3	Rundadstensättning med något otydlig form.
530	Konstruktion	7	1,2	0,5	Stenkonstruktion som löper under vägbanken. Konstruerad av huggna stenblock, 0,5–1,2 m stora, i varje ände. Har troligen fungerat som dagvattenkanal för vatten från diket direkt norr om vägbanken.
600	Grav	5	4,5	0,5	Rundadstensättning. Formen tydligast i södra sidan. I södra kanten syns stenar i kantkedja, ca 0,5 m stora. Anlagd mot markfast block i öster. Bevuxen med två stora tallar.
610	Utgår	5	4,5	0,2	Möjligstensättning, flack, ca 5×4,5 m stor och 0,2 m hög. Enstaka stenar, 0,4–0,7 m stora, i möjlig kantkedja. Grävenhet G665 visade ingen indikation om fornlämning.
621	Grav	4,5	4	0,2	Flack grav med otydlig form. Inga synliga stenar. Bevuxen med en ung tall och en ung ek.
630	Grav	4	2	0,3	Rundstensättning, skadad i sin södra del av vägbank. Synlig kantkedja bestående av 0,3–0,6 m stora stenar. Bevuxen med en ung gran.
636	Grav	3,5	3,5	0,3	Rundstensättning. Tydlig kantkedja, framför allt i söder, bestående av 0,4–0,6 m stora stenar. Plan ovsida. Bevuxen med en ek och en lönn.
645	Grav	4,5	3	0,4	Stensättning med otydlig form, troligen rektangulär. Skadad i sin södra del av vägbank. Kantkedja bestående av 0,4–0,8 m stora stenar, glesare i väster och tätare i öster.